

Scenariusz 1

MATURA 2008 – i co dalej? Planowanie drogi kształcenia.

Scenariusz zajęć dla uczniów klas maturalnych, przeznaczony na godzinę wychowawczą.

Cele lekcji:

Uczeń powinien:

- wyznaczać cele związane z dalszym kształceniem się i zaplanować sposoby osiągnięcia założonych celów,
- analizować własne predyspozycje zawodowe, umiejętności i zainteresowania,
- planować drogę kształcenia po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej,
- poznać wymagania szkół wyższych stawiane kandydatom na studentów i słuchaczy,
- ocenić ofertę edukacyjną wybranych uczelni i szkół policealnych,
- wiedzieć, czym kierować się wybierając przedmioty maturalne,
- stosować różne techniki podejmowania decyzji.

Materiały pomocnicze

Plakat „Matura 2006 – co robić?”;

informatory publikowane przez uczelnie i szkoły policealne;

wiadomości ze stron internetowych, dotyczące procedur rekrutacyjnych i oferty dydaktycznej;
powielone dla każdego ucznia załączniki 1, 2, 3.

Czas

2 godziny lekcyjne

Wybór przedmiotów, które uczeń będzie zdawał na maturze nieodmiennie wiąże się z pytaniem o dalszą naukę. W poniższym scenariuszu przyjmujemy, że uczniowie planują kontynuację edukacji. Nawet ci uczniowie, którzy bezpośrednio po szkole będą szukali pracy, w niedługiej perspektywie czasowej podejmą naukę, umożliwiającą im nabycie dodatkowych uprawnień lub kwalifikacji, studia zaoczne bądź wieczorowe. Jeśli większość uczniów nie będzie bezpośrednio po maturze kontynuowała nauki, warto pytać o wybór przedmiotów, które pomogą łatwiej znaleźć pracę w wymarzonym zawodzie.

Przed realizacją scenariusza należy zapoznać się z informacją dotyczącą Matury 2008 (rozporządzenie lub informacja ze strony internetowej CKE).

Przebieg zajęć:

1. Poleć uczniom, aby przed lekcją zgromadzili aktualne informacje dotyczące interesujących ich uczelni i szkół policealnych, zamieszczone na przykład w informatorach, na stronach internetowych, w artykułach prasowych. Mogą również porozmawiać ze znanymi im osobami, które już studiują i na podstawie wywiadów zebrać wiadomości, dotyczące oferty edukacyjnej uczelni i szkół policealnych oraz sposobów przeprowadzania rekrutacji.
2. W widocznym miejscu w klasie zawieś plakat „Matura 2006 – co robić?”. Powiedz uczniom, że w trakcie zajęć będą mieli okazję, by zastanowić się nad wyborem przyszłej drogi kształcenia. Poproś, aby zapoznali się z przedstawionymi na plakacie sposobami podejmowaniem tego typu decyzji. Podkreśl, że decyzja o wyborze dalszej edukacji będzie miała konsekwencje dla ich przyszłości zawodowej i wyznaczy metody postępowania w okresie przygotowania do egzaminu maturalnego.
3. Przeprowadź krótką dyskusję na temat celów życiowych, jakie uczniowie chcą osiągnąć, kontynuując kształcenie. Zapytaj, co jest dla nich ważne, kiedy wybierają kierunek dalszej edukacji? Jakie cele stawiają sobie jako przyszli studenci? Jakie mają aspiracje życiowe? Możesz polecić uczniom, aby indywidualnie sporządzili listę celów, które chcą zrealizować w przyszłości, a następnie, pracując w małych grupach, zaprezentowali je rówieśnikom.
4. Omów z klasą wykonane ćwiczenie. Na tablicy możecie zapisać najczęściej wskazywane przez uczniów cele, związane z dalszym uczeniem się. Wśród nich może się znaleźć przykładowo: zdobycie i poszerzenie wiedzy w danej dziedzinie, zdobycie poszukiwanego zawodu, zwiększenie szans na rynku pracy, uzyskanie stopnia naukowego, możliwość kontynuowania nauki na studiach doktoranckich czy zagranicznej uczelni, kariera naukowa.
5. Zwróć uwagę na fakt, że dalsza nauka powinna umożliwić młodemu człowiekowi przede wszystkim realizację własnych pasji i zainteresowań oraz pogłębienie wiedzy w wybranej dziedzinie. Zaznacz, że wiele osób, wybierając np. kierunek studiów, kieruje się jednak modą lub przekonaniem o tym, że dane studia są stosunkowo proste i łatwo jest się na nie dostać.
6. Możesz teraz zaproponować uczniom, aby indywidualnie wykonali ćwiczenie, które ułatwi im rozpoznanie własnych zainteresowań, predyspozycji i umiejętności. Pomoże im również uświadomić sobie, jakie kierunki dalszej nauki będą najbardziej odpowiednie dla realizacji planów zawodowych.
7. Poleć, aby uczniowie uzupełnili tabelę z Załącznika 1, a potem zebrali się w kiluosobowych zespołach i przedstawili rówieśnikom wyniki pracy. Następnie każdy uczeń przekazuje wypełniony przez siebie schemat kolejnym osobom w zespole. Pozostali członkowie grupy mogą go uzupełniać, wskazując kolegom inne kierunki studiów, które warto brać pod uwagę planując dalszą naukę. Uczniowie, którzy nie planują studiów wyższych, mogą dokonać wyboru szkoły policealnej.

8. Zapytaj uczniów, czy wykonując wspólnie ćwiczenie i pracując w grupie uzyskali od kolegów dodatkowe informacje o tym, w jakich szkołach lub uczelniach mogą kontynuować naukę. Poproś ochotników, aby powiedzieli, jak rady i wskazówki zespołu wzbogaciły ich własne pomysły.
9. Ponownie zaproponuj klasie pracę w kilkuosobowych zespołach. Poleć uczniom, aby przejrzyli zgromadzone materiały dotyczące oferty edukacyjnej uczelni i szkół policealnych, w których chcieliby podjąć w przyszłości naukę. Uczniowie powinni teraz dokonać selekcji informacji, grupując je według kilku ważnych tematów – zasad rekrutacji na interesujące kierunki; propozycji szkoły, związanych z przebiegiem nauki, kosztów; dodatkowej oferty, związanej na przykład z możliwością nauki za granicą i udziału w międzynarodowych programach; popularności uczelni/szkoły i danego kierunku wśród młodych ludzi.
10. Wspólnie zastanówcie się, według jakich kryteriów ocenić ofertę uczelni/szkoły policealnej. Wypiszcie propozycje uczniów na tablicy. Sprawdź, czy uczniowie uwzględnili przykładowo: liczbę kandydatów, wysokość opłat za naukę, czas trwania nauki, stypendia zagraniczne i programy międzynarodowe, możliwość podjęcia studiów interdyscyplinarnych, pomoc socjalną dla studentów, dostępność uczelni/szkoły, lektoraty języków obcych itp.
11. Powiedz klasie, że w Polsce prowadzone są rankingi wyższych uczelni, w których eksperci oceniają ofertę dydaktyczną i warunki studiowania zgodnie z przyjętymi kryteriami. Sprawdź, czy uczniowie zetknęli się z podobnymi materiałami. Możesz polecić im ranking wyższych uczelni, przygotowywany przez tygodnik „Polityka”, zamieszczony na stronie www.polityka.pl Zapytaj, czy podejmując decyzję o wyborze uczelni należy uwzględniać dane i opinie zawarte w tego rodzaju źródłach informacji.
12. Zadaniem uczniów będzie teraz ocena wybranych wcześniej możliwości studiowania. Zaproponuj klasie pracę z zastosowaniem tzw. siatki decyzyjnej (Załącznik 2). Jest to jedna z technik ułatwiających podejmowanie decyzji. Każdy uczeń wykonuje ćwiczenie, pracując indywidualnie. Poleć, aby uczniowie najpierw sformułowali ważne dla nich kryteria, którymi będą się kierować podejmując decyzję o wyborze dalszej nauki i zapisali je w tabeli, a następnie wypisali możliwości, jakie biorą pod uwagę – kierunek studiów i uczelnię, szkołę policealną. Poproś, aby przyznali punkty w skali od 0 (nie spełnia kryterium) do 5 (w pełni spełnia dane kryterium) poszczególnym alternatywom, a następnie podsumowali punktację i na jej podstawie wybrali możliwość, która najlepiej spełnia wyznaczone wcześniej kryteria oceny. Ochotnicy powinni zaprezentować wykonane ćwiczenie na forum klasy, wskazując najlepszy z ich punktu widzenia wybór uczelni/szkoły
(W tabeli zaproponowano niektóre kryteria warte rozpatrzenia).
13. Powiedz uczniom, że konsekwencją dokonanego wyboru kierunku studiów i wymarzonej uczelni lub szkoły policealnej powinno być podjęcie takich działań, które pozwolą im optymalnie przygotować się do rozpoczęcia nauki w szkole wyższej. Odwołaj się do zebranych wcześniej informacji, dotyczących postępowania rekrutacyjnego, które prowadzą wybrane szkoły. Poleć, aby uczniowie sprawdzili, jakie wymagania postawiono kandydatom. Porozmawiajcie o oczekiwanych wynikach matury, potrzebnych dokumentach, zasadach i trybie przyjmowania kandydatów.

14. Na podstawie informacji, dotyczących wymagań stawianych kandydatom, każdy uczeń powinien zanotować, jakie przedmioty maturalne i na jakim poziomie powinien zdać, aby zostać studentem wymarzonego kierunku (uczniem w wybranej szkole). Jeśli dysponujesz czasem, możesz poprosić uczniów o indywidualne wypełnienie tabeli, umieszczonej na plakacie „Matura 2006 – co robić?” pod hasłem „Krok 2”. Uczniowie zapisują wymagania, jakim powinien sprostać kandydat na kilku wybranych uczelniach/szkołach.
15. Wyjaśnij, że uczniowie powinni sprawdzać informacje na temat naboru, ponieważ mogą one zostać na poszczególnych uczelniach zmienione. Porozmawiaj z uczniami o zasadach rekrutacji.
16. Na zakończenie zaproponuj uczniom opracowanie planu przygotowań do podjęcia studiów. Możecie wykorzystać poniższą tabelę, w której uczniowie zamieszczą wymagania, stawiane kandydatom na studentów oraz zaplanują działania, jakie powinni wykonać, aby sprostać tym wymaganiom. Zadanie może być wykonane jako praca domowa, którą omówicie w trakcie kolejnej lekcji wychowawczej.

Scenariusz opracowany przez Krystynę Brząkalik
Scenariusz opublikowany w *Głosie nauczyciela* nr 51-52/2005
Konsultacja: Agnieszka Pfeiffer, CKE
Aktualizacja (4 września 2007 r): Katarzyna Koletyńska.

Załącznik 1

Imię i nazwisko		
Moje zainteresowania	Moje predyspozycje zawodowe	Moje umiejętności
Moje plany zawodowe – jakie zawody chciałbym wykonywać w przyszłości?		
Na jakich kierunkach mogę studiować, aby zrealizować swoje plany zawodowe? W jakiej szkole policealnej chciałbym się uczyć?		
Najciekawszy dla mnie wybór		
Inne możliwości		

Załącznik 2

Możliwości wyboru – kierunek, uczelnia/szkoła policjalna	Kryteria oceny						
	liczba kandydató w na jedno miejsce	koszt nauki	bogata oferta dydaktyczna	Lokalizacja uczelni/szkoły (jak daleko muszę dojeżdżać)			Łączna liczba punktów

Załącznik 3

Zamierzam studiować (kierunek, uczelnia, szkoła policealna)	
Wymagania stawiane kandydatom	Co powinienem zrobić, by sprostać wymaganiom?
Wyniki matury (przedmiot, poziom, wymagana ilość punktów)	
Dodatkowe wymagania w procesie rekrutacji (np. sprawdzian dodatkowy, rozmowa kwalifikacyjna)	
Umiejętności przydatne dla studenta wybranego kierunku (np. znajomość języków obcych, korzystania z biblioteki, planowania czasu, współpracy w grupie)	
Inne wymagania (jakie?)	